

НАДЗОР НАД ВРШЕЊЕМ РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА

- У нашем праву су предвиђене две врсте надзора над вршењем родитељског права:
 - а) превентивни и
 - б) корективни

- **Превентивни надзор** врши орган старатељства.
- Он то чини у ситуацијама када доноси одлуке којима омогућава родитељима да врше родитељско право, које су му стављене у надлежност по закону.

- **Корективни надзор** – овлашћење органа старатељства за предузимање одговарајућих мера када родитељи не извршавају своје обавезе у складу са интересима деце.
- У вршењу овог надзора орган старатељства доноси одлуке којима се исправља родитељ у вршењу родитељског права.
- У Закону су изричито набројане ове одлуке, чиме се родитељи, у суштини, штите од превелике дискреције органа старатељства.
- Тим одлукама се изричу мере заштите личности и имовине детета.
- Орган старатељства може донети три мере:

- **(1) Меру упозорења родитеља на недостатке у вршењу родитељског права** орган старатељства предузима када постоје недостаци у вршењу било ког права и дужности из садржине родитељских права.
- Ово је најблажи облик мешања у вршење родитељског права.
- Примера ради, родитељима се скреће пажња на недостатке у вези запостављања школе, лоших навика детета, нередовног извршавања обавезе издржавања, итд.

- **(2) Мера упућивања родитеља у установу на разговор** у породично саветовалиште или установу специјализовану за посредовање у породичним односима је посебна мера и уследиће само ако претходна мера упозорења не да жељене резултате, тј. ако родитељи не исправе недостатке у вршењу родитељских права.
- Сврха ове мере је да се родитељима укаже на недостатке у старању о детету и да се да стручан савет и помоћ око исправљања недостатака.

- Уколико орган старатељства нађе, на основу резултата овог разговора, да постоје разлози предвиђени у закону за покретање судских поступака, он је овлашћен да то учини.
- Тако, он може покренути поступак за уређење питања вршења родитељског права (нпр. промена одлуке о поверавању), поступак за лишење родитељског права, поступак за изрицање мера за заштиту од насиља у породици, итд.

- **(3) Мера полагања рачуна о управљању имовином детета** се изриче само онда када се уоче недостаци.
- По правилу, родитељи нису дужни, за разлику од старатеља, полагати рачуне о управљању имовином детета.
- Орган старатељства ће захтевати да родитељи положе рачун онда када наступе одређене околности које указују на недостатке.
- Он може тражити да родитељи подносе редовне извештаје сваке године или увек када он то од њих затражи.
- И у вези са вршењем овог надзора, орган старатељства је овлашћен да покреће судске поступке у складу са законом.

ПОТПУНО ЛИШЕЊЕ РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА

- Ово је најтежа породичноправна санкција која се предузима према родитељима, којом се штите права и интереси детета.
- Родитељима се у потпуности одузима родитељско право, а не само поједина права и дужности.
- Овом мером се најрадикалније задире у статус родитеља и његова права, па је зато она и стављена у надлежност суда.

Разлози лишења

- **(1) Злоупотреба родитељског права** постоји када се оно не врши у интересу деце већ на њихову штету, до те мере да се угрожава њихов физички и психички развој – облици најгрубљег кршења права детета, неспојиви са улогом родитеља и минималним очекивањима државе и друштва.
- Ова породичноправна санкција се може изрећи упоредо са изрицањем кривичне санкције према родитељима.
- Породични закон наводи неколико примера када постоји злоупотреба родитељског права.

- Родитељ злоупотребљава права из садржине родитељског права:
 - ако физички, сексуално или емоционално злоставља дете;
 - ако израбљује дете силећи га на претерани рад, или на рад који угрожава морал, здравље или образовање детета, односно на рад који је забрањен законом;
 - ако подстиче дете на вршење кривичних дела;
 - ако навикава дете на одавање рђавим склоностима;
 - ако на други начин злоупотребљава права из садржине родитељског права.

- **(2) Грубо занемаривање дужности из садржине родитељских права је у ствари њихово невршење.**
- И радње пропуштања могу представљати кривично дело, па се паралелно са овом породичноправном, може предузети и кривичноправна санкција.

- Родитељ грубо занемарује дужности из садржине родитељског права:
 - ако је напустио дете;
 - ако се уопште не стара о детету;
 - ако избегава да издржава дете или да одржава личне односе са дететом са којим не живи, односно ако спречава одржавање личних односа детета и родитеља са којим оно не живи;
 - ако с намером и неоправдано избегава да створи услове за заједнички живот са дететом које се налази у установи социјалне заштите за смештај корисника;
 - ако на други начин грубо занемарује дужности из садржине родитељског права.

Поступак за лишење

- Поступак се покреће тужбом детета, другог родитеља, јавног тужиоца и органа старатељства.
- Да би јавни тужилац и орган старатељства могли уопште да реагују, у Закону је прописано право и дужност дечијих, здравствених и образовних установа или установа социјалне заштите, правосудних и других државних органа, удружења и грађана да их обавесте о постојању разлога за лишење.
- И у случају када поступак лишења није покренуо орган старатељства, суд је увек дужан да га о покренутом поступку обавести и да од њега затражи налаз и стручно мишљење у вези разлога за лишење и потребе да се ова одлука донесе.

- Одлуку о лишењу доноси искључиво суд (основни) у парничном поступку.
- Месно је надлежан суд опште месне надлежности, а ако тужбу подноси дете месно ће бити надлежан суд на чијем подручју дете има пребивалиште, односно боравиште.
- Одлука о лишењу родитељског права се може донети и у оквиру других поступака који се воде пред судом и то најчешће по службеној дужности.
- Такву одлуку суд може донети у оквиру поступака за развод брака, о очинству или материнству, о вршењу родитељских права, за заштиту права детета.

- У поступку лишења суд је дужан да се руководи најбољим интересима детета.
- Дужан је да детету постави привременог заступника ако дете није заступано на одговарајући начин од стране родитеља.
- Ако суд утврди да се ради о детету које је способно да формира своје мишљење, дужан је детету пружити сва потребна обавештења и омогућити му да своје мишљење непосредно изрази.
- Сличну обавезу има и колизијски старатељ или привремени заступник ако дете своје мишљење у овом поступку не изражава непосредно, већ преко њих. У овом случају они су дужни суду пренети мишљење детета.

- Поступак за лишење родитељског права спада у нарочито хитне поступке. Зато су орган старатељства и јавни тужилац, чим сазнају за постојање разлога за лишење, дужни покренути поступак.
- Суд је дужан да закаже прво рочиште у року од осам дана од дана када је тужба примљена, а другостепени суд да донесе одлуку у року од 15 дана од дана када му је достављена жалба.
- У овом поступку примењује се истражно начело.
- Изричито је забрањено доношење пресуде због пропуштања и пресуде на основу признања, а странке не могу закључити судско поравнање.

Дејства одлуке о лишењу родитељског права

- Правноснажна судска одлука о лишењу родитељског права производи правна дејства на родитеље и дете.
- Правноснажношћу одлуке о потпуном лишењу родитељског права родитељ се лишава свих права и дужности из садржине родитељског права, осим обавезе издржавања.
- Родитељског права може бити лишен само један родитељ или оба. Родитељ може бити лишен родитељског права само према једном детету или према свој деци.
- Од овог родитеља се не тражи сагласност за усвојење детета у погледу кога је лишен родитељског права.

- Ако су оба родитеља лишена родитељског права, детету се поставља старатељ.
- Ако је само један родитељ лишен родитељског права, родитељско право ће вршити други родитељ.
- У овом случају настаје проблем функционисања заједнице родитеља и деце ако родитељи имају заједницу живота.
- Тада је ова одлука тешко спроводива, нарочито у домену забране одржавања личних односа.
- Ситуација је лакша ако се уз одлуку о лишењу родитељског права истовремено донесе и мера за заштиту детета од насиља у породици којом се родитељ исељава из заједничког стана, наравно ако постоје разлози за ову меру.

Враћање родитељског права

- Одлука о потпуном лишењу родитељског права је привременог карактера.
- Када престану разлози за лишење, родитељу се може вратити родитељско право.
- У Закону је изричито наведено да поред оних лица која су могла тражити лишење, тужбу за враћање родитељског права може подићи и родитељ који је био лишен родитељског права.
- Поступак за враћање исти је и као поступак за лишење.

ДЕЛИМИЧНО ЛИШЕЊЕ РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА

- Делимично лишење родитељског права је нов институт који није постојао раније.
- У овом случају, за разлику од потпуног лишења, родитељ се судском одлуком не лишава свих, већ само неких права и дужности из садржине родитељског права, осим дужности издржавања детета.
- Као разлог за делимично лишење родитељског права у Закону је наведено „несавесно вршење права“ од стране родитеља.
- У питању је блажа повреда права и дужности из садржине родитељског права него што је то случај код разлога за потпуно лишење родитељског права.

Доношење и дејство одлуке о делимичном лишењу

- Родитељ који врши родитељско право у целини, може бити лишен било ког права и дужности из садржине родитељског права: чувања, подизања, васпитања, образовања, заступања и управљања и располагања имовином детета.
- Ако родитељ не врши родитељско право јер не живи са дететом, њему припада право на одржавање личних односа и право да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета.
- Овај родитељ може бити лишен оба права која има, па он постаје фактички изједначен са родитељем који је потпуно лишен родитељског права, без обзира што нису постојали разлози за потпуно, већ за делимично лишење родитељског права.

- И у случају делимичног лишења, у судској одлуци која се доноси, може бити одређена једна или више мера заштите детета од насиља у породици.
- И сва остала правила поступка и доказивања важе и у случају делимичног лишења родитељског права.
- Судска одлука о потпуном или делимичном лишењу родитељског права доставља се матичару ради уписа у матичну књигу рођених, као и органу који води јавни регистар права на непокретностима у случају да дете има непокретности.
- На овај начин се обезбеђују права трећих, савесних, лица.

Враћање родитељског права

- И родитељско право које је делимично одузето може, по тужби истих субјеката као код потпуног лишења, бити враћено, када престану разлози за делимично лишење.
- По логици ствари, ако је један родитељ делимично лишен више права и дужности из садржине родитељског права, одлуком о враћању не морају се вратити сва, већ само нека.

ПРЕСТАНАК РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА

- **Престанак родитељског права** – Право и дужност родитеља да се брину о личности, правима и интересима своје малолетне деце престаје када дете постане способно за самосталан живот.
- Родитељска права престају у следећим случајевима:
 - 1) наступањем пунолетства;
 - 2) еманципацијом;
 - 3) усвојењем;
 - 4) потпуним лишењем родитељског права;
 - 5) смрћу родитеља или детета.

- **1. Наступање социјалне зрелости (пунолетство) –** Када дете постане пунолетно, престаје потреба да се родитељи и даље брину о њему. Дете стиче потпуну пословну способност.
- Пунолетством, по правилу, престају сва права и обавезе родитеља из садржине родитељског права.
- Изузетно, родитељи могу имати обавезу да издржавају и своју пунолетну децу која се налазе на редовном школовању.
- Право пунолетног детета на издржавање у случају школовања траје до истека времена трајања школовања у одговарајућој школи, односно на факултету.
- Изузетно, ако постоје оправдани разлози, може трајати до 26. године живота.

- **2. Еманципација** – Родитељско право престаје и стицањем потпуне пословне способности пре пунолетства.
- У нашем праву постоје два случаја еманципације.
 - Прво, родитељско право престаје, *ex lege* у случају када дете са најмање 16 година, по одобрењу надлежног органа закључи брак. Тог момента је стекло пословну способност.
 - Други случај је када малолетник са 16 година постане родитељ. Тада се пословна способност стиче по дозволи суда ако суд установи да је малолетни родитељ достигао телесну и душевну зрелост потребну за самостално старање о сопственој личности, правима и интересима.

- **3. Усвојење** – У овом случају дете не стиче пословну способност.
- Родитељска права природног родитеља, уколико је познат, престају и у потпуности и прелазе на усвојитеље.
- Изузетно, родитељско право родитеља неће престати када дете усвоји његов супружник или ванбрачни партнер.

- **4. Потпуно лишење родитељског права –**
Родитељско право родитеља који је у потпуности лишен родитељског права престаје.
- Родитељско право ће тада вршити други родитељ, а ако су оба потпуно лишена родитељског права, дете се ставља под старатељство и може бити дато на усвојење.
- **5. Смрт родитеља или детета –** У питању је престанак родитељског права природним путем. Родитељска права су везана за личност, па смрћу родитеља или детета она престају.

Продужење родитељског права

- Ако лица и са навршених 18 година не постају способна да се старају сама о себи, потребно је да се о њима и даље брину родитељи, те њихова родитељска права треба продужити.
- У Закону су тачно одређени разлози услед којих може доћи до продужења родитељских права:
 - болест или сметња у психо-физичком развоју, због којих лице није способно да се стара о себи и о заштити својих права, односно интереса, или својим поступцима угрожава сопствена права и интересе.

- Разлози који се наводе треба да обухвате све случајеве болести, а не само душевне.
- Акценат се ставља на последицу коју болест, односно сметња у психофизичком развоју, може произвести.
- Ово су управо исти разлози који доводе до потпуног или делимичног лишења пословне способности пунолетног лица.
- Разлика је само у погледу последица. Код продужења родитељског права лице није у стању да се, услед наведених разлога, стара о себи или угрожава своја права и интересе, а код лишења пословне способности у питању је лице које није способно за нормално расуђивање или угрожава сопствена права и интересе и интересе других лица.

Поступак продужења

- Предлог за продужење родитељског права подносе родитељи или орган старатељства.
- Орган старатељства ће ово учинити и без сагласности родитеља, па и у ситуацији када се они томе противе.
- Надлежан за продужење је основни суд у ванпарничном поступку.
- Поступак је хитан.

- Суд цени оправданост захтева за продужење у доказном поступку, саслушањем предлагача, ако је то могуће, и лица над којим се продужава родитељско право, и медицинских вештака.
- Медицински вештаци, најмање два лекара одговарајуће специјалности, треба да дају налаз и мишљење о душевном стању лица.
- Суд о покренутом поступку мора обавестити орган старатељства, односно родитеља, ако поступак није покренут по њиховом захтеву.

- Поступак продужења се, по правилу, покреће пре пунолетства детета, пре него што родитељско право престане (да би се могло говорити о продужењу).
- Често се дешава да родитељи прикрију право стање детета и не покрену поступак продужења до пунолетства.
- Зато је ранији Закон предвиђао могућност покретања поступка и после пунолетства ако су разлози за продужење постојали и у време наступања.
- Овако решење очигледно не одговара строгом правном формализму, али су уступци чињени ради заштите личности лица коме се продужава родитељско право, па се може прихватити да ова могућност и без изричите законске регулативе постоји и данас.

Последице продужења

- Ако не одбије предлог за продужење родитељских права, суд ће донети решење о продужењу.
- Против ове одлуке може се уложити жалба.
- У решењу о продужењу родитељских права суд ће одредити да ли се лице ставља у положај малолетника млађег или старијег од 14 година, тј. лица делимично или потпуно лишеног пословне способности.
- Ако се ставља у положај лица делимично лишеног пословне способности, потребно је да се у решењу одреде врсте послова које то лице може предузимати самостално.

- Кад су продужена родитељска права, родитељи их и даље врше заједнички и споразумно као и према малолетном детету.
- Према томе, могу се у односу на родитеље и даље примењивати мере потпуног или делимичног лишења родитељског права, као и у случају када је дете малолетно.

- Садржина продужених родитељских права унеколико мења свој смисао. Будући да се ради о особи која је пунолетна и болесна, односно има сметње у психо-физичком развоју, дужност родитеља да васпитавају и образују дете практично губи на значају.
- Решење о продужењу родитељских права, у циљу заштите интереса трећих савесних лица, доставља се матичару ради уписа у матичне књиге и у земљишне књиге ако то лице има непокретности.

Престанак продужења

- Када престану разлози продужења родитељског права, суд ће на предлог пунолетног лица над којим је продужено родитељско право, родитеља или органа старатељства, донети одлуку о његовом престанку.
- Поступак је исти као и у случају продужења.
- С обзиром на стање тог лица могуће је да суд донесе одлуку о његовом стављању у положај особе делимично лишене пословне способности, ако је до тада било у положају лица потпуно лишеног пословне способности.

ПОЈАМ ХРАНИТЕЉСТВА И УСЛОВИ ЗАСНИВАЊА

- Заштита деце без родитељског старања од стране државе обезбеђује се на два начина: у другој породици или у одговарајућој институцији.
- Данас је општеприхваћено становиште да треба дати предност смештају деце у другу породицу, јер се тако детету обезбеђују најприближнији услови оним који постоје када дете одраста у својој породици.

- Хранитељство, садржински, готово замењује родитељство и није више бесплатно.
- Овом установом се обезбеђује заштита деце, по правилу без родитељског старања, или са сметњама у развоју.
- Хранитељством се, међутим, не обезбеђује заштита деци чији су родитељи лошег материјалног стања.

- Према садашњем Закону, у случају хранитељства, дете се не смешта неизоставно у туђу породицу.
- Хранитељ може бити и појединац.
- На основу овога могло би се рећи, на први поглед, да ова установа нема више строго породични карактер.

- **Услови за заснивање** – Хранитељство се, као правни однос, заснива под условима који су предвиђени у Закону.
- **Формална услови** - Хранитељство се одређује на основу одлуке (решења) органа старатељства, на основу утврђене потребе за овим обликом збрињавања деце, када је то у њиховом најбољем интересу.
- Поступак заснивања хранитељства се одвија према одредбама Закона о општем управном поступку.

- **Материјални услови**
- 1) Услови на страни храњеника
Хранитељство се може одредити само за малолетника коме је потребно пружити заштиту и помоћ.
- Хранитељство се, по правилу, заснива за дете које је без родитељског старања.

- Породични закон набраја све случајеве када ће се дете сматрати дететом без родитељског старања.
 - На првом месту, то је дете које нема живе родитеље,
 - ако су му родитељи непознати или је непознато њихово боравиште,
 - чији су родитељи потпуно лишени родитељског права односно пословне способности,
 - чији родитељи нису стекли пословну способност.
 - Поред овога, то је и дете чији су родитељи лишени права на чување и подизање, односно васпитање, детета.

- то може бити и дете „чији се родитељи не старају о детету или се старају о детету на неодговарајући начин.“
- Овим је веома проширен појам деце без родитељског старања, а органу старатељства дато велико дискреционо право да одлучује о примени крајње неодређеног стандарда „неодговарајућег“ старања о детету.
- Дете се у овом случају, даје на хранитељство и без сагласности родитеља и без претходно донете судске одлуке којом је одлучено о одвајању детета од родитеља.

- Хранитељство се може засновати и ако је дете под родитељским старањем. У питању је дете које има сметње у психофизичком развоју или дете са поремећајем у понашању.
- За заснивање хранитељства у овом случају захтева се изричито сагласност родитеља детета. Ако је дете под старатељством захтева се сагласност старатеља.

- Ако се на хранитељство дају браћа и сестре, правило је да се они не раздвајају, већ се, ако је могуће, смештају код истог хранитеља.
- Као и у свим другим случајевима када се ради о детету старијем од 10 година, које је способно за расуђивање, потребно је да се и оно сагласи са заснивањем хранитељства.

- **Услови на страни хранитеља** – Хранитељ не мора бити лице које живи у породици – сада то може бити и лице које живи само.
- Према ПЗС, хранитељ може бити лице за које је утврђено да има лична својства на основу којих се може закључити да ће се старати о детету у његовом најбољем интересу.
- Да би хранитељ могао са успехом да врши своју улогу предвиђено је да мора бити припремљен за то по посебном програму који прописује министар надлежан за породичну заштиту.

- У Закону су набројана лица која не могу бити хранитељи:
- 1) лице које је потпуно или делимично лишено родитељског права;
- 2) лице које је потпуно или делимично лишено пословне способности;
- 3) лице оболело од болести која може штетно деловати на храњеника;
- 4) лице осуђено за кривично дело из групе кривичних дела против брака и породице, против полне слободе и против живота и здравља.

ПРАВНО ДЕЈСТВО ХРАНИТЕЉСТВА

- Заснивањем хранитељства одлуком органа старатељства, настају одређена права и дужности хранитеља и родитеља.
- **Права и дужности хранитеља** – одређена су Законом.
- Заснивањем хранитељства, настаје квазиродитељски однос због тога што хранитељ има нека права и дужности слична родитељским.
- На првом месту, хранитељ има право и дужност да чува, подиже, васпитава и образује дете. Ова права и дужности хранитељ врши самостално.
- Поред овога, хранитељ има и још једно значајно право – да заједно и споразумно са родитељем одлучује о питањима која битно утичу на живот детета. То су она питања која су иначе резервисана само за родитеље, да их заједнички и споразумно врше.

- Хранитељ не заступа дете, нити се стара о његовој имовини и издржавању.
- Хранитељ је дужан да се посебно стара о оспособљавању детета за самостални живот.
- За своје старање о детету хранитељ има право на накнаду у складу са законом.
- Накнада му се исплаћује из средстава које родитељ даје за издржавање детета.
- Ако дете нема живе родитеље или су они непознати, накнада се мора хранитељу обезбедити из других извора.

- **Права и дужности родитеља детета** –
Породични закон набраја права и дужности родитеља чије је дете на хранитељству.
- То су следећа права и дужности:
 - да заступају дете,
 - да управљају и располажу имовином детета,
 - да издржавају дете,
 - да са дететом одржавају личне односе и
 - да одлучују о питањима која битно утичу на живот детета заједнички и споразумно са хранитељем.

- Ако би у вези вршења ових права дошло до сукоба између родитеља и хранитеља, о њима одлучује суд.
- Своја права родитељ неће вршити само ако је потпуно или делимично лишен родитељског права, односно пословне способности, или се ради о родитељима који се не старају о детету, или се старају о детету на неодговарајући начин.
- У овим ситуацијама дете је, по правилу, стављено под старатељство и постављен му је старатељ који заједно са хранитељем врши права и дужности из родитељског права.

ПРЕСТАНАК ХРАНИТЕЉСТВА И ПРАВНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ПРЕСТАНКА

- Хранитељство је институт привременог карактера и траје, по правилу, док се дете не оспособи за самостални живот.
- У ПЗС су таксативно набројани сви случајеви у којима престаје хранитељство:
 - 1) када дете наврши 18 година живота;
 - 2) када дете стекне потпуну пословну способност пре пунолетства;
 - 3) када дете буде усвојено;
 - 4) када умру дете или хранитељ;
 - 5) раскидом хранитељства.

- Хранитељство по правилу престаје пунолетством, односно стицањем потпуне пословне способности. Међутим, може се продужити и после 18 године живота када дете није способно за самосталан живот и то у два случаја:
 - а) ако дете има сметње у психо-физичком развоју и ако је неспособно да се стара о себи и заштити својих права, и
 - б) ако се дете налази на редовном школовању, а најкасније до 26 године.

- Ако се дете усвоји, родитељска права ће вршити усвојитељи, тако да престаје потреба за хранитељством.
- У закону није дата нека посебна предност хранитељу у односу на остала лица уколико жели да усвоји храњеника. Може се сматрати да он ипак има фактичку предност јер је живео са храњеником, те у овом случају и није потребна његова нека посебна припрема за усвојитеља.

- Смрћу хранитеља или детета увек престаје хранитељство.
- Орган старатељства у овом случају мора донети нову одлуку и засновати хранитељство са неким другим лицем.
- Предвиђено је да ће, у овом случају, предност имати лице које је живело у истој породичној заједници са умрлим хранитељем. Овим се настоји детету обезбедити, колико толико, стабилност и континуитет у погледу старања.
- Све зависи од процене најбољих интереса детета од стране органа старатељства.

- Хранитељство може престати и раскидом.
- Како се хранитељство заснива одлуком органа старатељства, то се оно може раскинути само на исти начин – одлуком органа старатељства.
- Ова одлука се доноси на захтев хранитеља, родитеља односно старатеља хранјеника, или на њихов споразумни захтев.
- Орган старатељства је дужан по службеној дужности донети одлуку о раскиду ако утврди да је престала потреба за хранитељством или да хранитељство није више у најбољем интересу детета.

- Без обзира што орган старатељства брине о најбољим интересима детета, Законом је требало омогућити и хранјенику да поднесе захтев за раскид хранитељства.
- Дете се са заснивањем хранитељства саглашава ако има 10 година и способност за расуђивање, а нема право да тражи његов раскид.
- Ако дете може поднети тужбу за лишење родитеља родитељског права, тим пре му треба дозволити могућност подношења захтева за раскид хранитељства.

Последице престанка хранитељства

- Последице престанка хранитељства услед смрти хранитеља или раскида су различите с обзиром на то да ли је хранитељство засновано над дететом под родитељским старањем или без родитељског старања.
- Ако се ради о детету које је под родитељским старањем, о њему се после престанка хранитељства старају родитељи.
- Ако дете није под родитељским старањем, о даљем старању над дететом одлучиће орган старатељства.